ذره بین

روایت مصطفی کواکبیان از رویکرد انتخاباتی اصلاح‌طلبان:

خاتمی نمی‌خواهد در انتخابات فعال باشد

اصلاح‌طلبان خیلی دنبال ائتلاف نیستند

یک فعال سیاسی اصلاح‌طلب در خصوص انتخابات مجلس دوازدهم و عدم کاندیداتوری خود در آن اظهار داشت: من در اعتراض به قانون انتخاباتی مجلس یازدهم در انتخابات مجلس دوازدهم ثبت‌نام نکردم. البته با این وجود ما یک لیست ۳۷ نفر از نمایندگان اصلاح‌طلب مجلس که در ارتباط هستیم، آماده کرده بودیم که آقای پزشکیان هم یکی از این افراد بود. همچنین حدود ۳۰ نفر از اعضای حزب مردم‌سالاری در استان‌های مختلف ثبت‌نام کردند. در مجموع یک لیست ۱۰۰ نفره آماده کردیم و گفتیم حداقل می‌توانیم ۱۰۰ نفر لیست بدهیم اما بعد از اینکه نتیجه احراز صلاحیت‌ها توسط هیات‌های اجرایی اعلام شد، از این لیست ۱۰۰ نفره فقط ۲۶ نفر تایید شدند و خیلی‌ها گفتند الحمدا... که شما ثبت‌نام نکردید. مصطفی کواکبیان گفت: البته امیدواریم هیات‌های نظارت و شورای نگهبان در مراحل بعدی بتوانند یک تجدیدنظری داشته باشند اما واقعیت امر این است که هم قانون انتخابات بزرگ‌ترین ضربه را به احزاب کشور وارد کرد و هم بحث احراز صلاحیت توسط هیات‌های اجرایی. در قانون جدید انتخابات ۵ نهاد که از آنها استعلام گرفته می‌شد را یک جوری جمع و جور کردند و نکته جالب اینکه فقط ۱۴ روز برای اعلام نتیجه استعلام‌ها وقت داشتند. در نهایت شرایط بسیار نامطلوبی برای بحث انتخابات مطرح است. وی افزود: یکی از دوستان خانه احزاب گفته بود ۲ هزار نفر هم از اصلاح‌طلبان و اعتدالیون اسم نوشتند. گفتم می‌شود این لیست را به ما بدهید که خودمان در اصل قصه هستیم، آنها را بشناسیم. بعد متوجه شدیم منظور آنها از اینکه می‌گویند ۲ هزار نفر از اصلاح‌طلبان در انتخابات ثبت‌نام کردند، این است که از این ۲۰ و چند هزار نفری که ثبت‌نام کردند، ۲ هزار نفر اصولگرا نیستند، یعنی ۲ هزار نفر غیراصولگرا هستند و بقیه همه جزو لیست‌های خودشان هستند. دبیرکل حزب مردم‌سالاری در خصوص مشارکت مردم بیان کرد: بنده تعبیری را از دوستان اصولگرا در خانه احزاب شنیدم که جالب بود. قضیه به این ترتیب بود که گفتم مقام معظم رهبری هم با شورای نگهبان دیدار داشتند و تاکید کردند که مشارکت پرشوری باید باشد، آن فرد در پاسخ گفت بله ایشان فرمودند ولی ما هم باید توجه داشته باشیم مشارکت پرشور با نتایج مطلوب! واقعیت امر این است که مشارکت حداقلی در دهان عزیزان اصولگرا مزه کرده و مشارکت حداکثری را دوست ندارند. نماینده ادوار مجلس اظهار کرد: قطعا اگر اینها مشارکت حداکثری بخواهند، بسیاری از موارد وجود دارد که باید جدی بگیرند و فضا را بازتر کنند. برای نمونه یک بنده خدایی که اسم نمی‌برم، در دانشگاه قم با هم بحثی داشتیم و من گفتم انتخاباتِ خوب آن انتخاباتی است که مشارکت بالای ۵۰ درصد داشته باشد، اما آن فرد در پاسخ به صحبت‌های من گفت نه! لازم نیست، مشارکت ۳۰ درصد هم باشد، کافی است.

بعید می‌دانم اصلاح‌طلبان به لیست برسند

این فعال سیاسی اصلاح‌طلب اذعان کرد: منظور بنده این است که اینها اعتقادی به مشارکت حداکثری ندارند و اصل تفکر هم مربوط به مرحوم مصباح یزدی است. کواکبیان در خصوص نوع مواجهه اصلاح‌طلبان در انتخابات پیش رو ابراز داشت: من بعید می‌دانم که ما اصلاح‌طلبان به لیست برسیم. آمار دادم و گفتم که در حال حاضر حدود ۲۷-۲۶ نفر تایید شده‌اند، ان‌شاءا... اگر تعداد تایید صلاحیت شدگان مورد نظر اصلاح‌طلبان به ۱۰۰ نفر رسید، می‌نشینیم و فکر می‌کنیم. وی در خصوص نوع موضع‌گیری رئیس اصلاحات نسبت به این موضوع نیز گفت: فکر می‌کنم آقای خاتمی اصلا نمی‌خواهد هیچ فعالیتی در بحث انتخابات داشته باشد. چند جلسه هم بعضی از دوستان با او داشتند، نقل قول می‌کنند که ایشان خیلی نمی‌خواهد فعال باشد و دلایل خودش را دارد. در جبهه اصلاحات ما ۳۱ حزب هستیم و تقریبا می‌شود گفت حدود ۱۸-۱۷ حزب اصلا به دنبال انتخابات نیستند. حدود ۴-۳ حزب هستند که اسم‌شان را صندوق محور می‌گذارند. حدود ۸-۷ حزب که شامل ما هم می‌شود مقتضی محور هستیم. آن طور که من خبر دارم، آقای خاتمی در این انتخابات پیش رو خیلی فعال نخواهد بود و این نکته را به بعضی از دوستان هم گفته است. در هر صورت در انتخابات گذشته خیلی خوب عمل نشد و از این رو می‌خواهد فعال نباشد. کواکبیان در خصوص ائتلاف انتخاباتی با اعتدالیون تصریح کرد: البته حسن روحانی و علی لاریجانی دارند، یک حرکت‌هایی می‌کنند که من فکر می‌کنم این افراد می‌خواهند در روادی کسانی که اصلاح‌طلب نیستند، لیست ببندند، اما دقیق خبر ندارم. با ما نشستی نداشتند اما منظورم این است که این دو نفر نیروهایی را دارند، برای مثال من شنیدم نوبخت ثبت‌نام کرده است. شاید نیروهایی به این صورت هم داشته باشند که از این طریق بخواهند لیست بدهند. البته هدف آنها مجلس نیست بلکه می‌گویند مجلسی باشد که شاید برای کارهای بعدی مناسب باشد.

«آرمان ملی» اهمیت انتخابات مجلس خبرگان رهبری را بررسی می‌کند؛

از قانونگذاری تا انتخاب رهبری

حسن روحانی: مردم باید احساس کنند نمایندگان آنها رهبر را تعیین می‌کنند

آرمان ملی- حمید شجاعی: شاید هر زمان که صحبت از انتخابات به میان می‌آید اغلب مردم در نظر اول انتخابات ریاست جمهوری یا انتخابات مجلس شورای اسلامی را به یاد می‌آورند و در نظرشان این دو انتخابات ارجحیت و اهمیت بیشتری داشته باشد. البته اینکه این رویکرد در جامعه ساری و جاری باشد طبیعی است چرا که به طور مشخص بیشتر امورات مردم با دولت و بعضا قوانین و مقرراتی است که مجلس تهیه و تدوین کرده یا می‌کند. لذا چندان جای تعجبی از این امر وجود ندارد. اما به واقع اگر جامعه از اهمیت سایر نهادهای انتخابی نیز به اندازه دولت و مجلس مطلع باشد با رویکرد بهتر و مؤثرتری نسبت به این نهادهای انتخابی نگاه خواهد کرد. از سویی انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا را داریم که در آن مردم به مدت ۴ سال سرنوشت امورات شهری و مسائل پیرامونی و ریز جزئیات آن را به دست کسانی می‌سپارند که داعیه‌دار اداره بهتر و با برنامه شهر خود از مساله هوای پاک تا حمل و نقل و ترافیک، آسیب‌های اجتماعی و ... هستند و مهم‌تر از آن انتخابی است که آن شورا به نیابت از مردم انجام می‌دهد و طی آن شهردار کلانشهر یا شهرستان را انتخاب و منصوب می‌کند تا مدیریت شهری از سوی یک نفر انجام شود. لذا در این امر می‌بینیم که نقش مردم در انتخاب افرادی سالم، مدبر، توانا، متعهد، متخصص و کاربلد برای انتخابات مدیران شهری چه میزان مهم و موثر است. از سوی دیگر نیز انتخابات مجلس خبرگان رهبری را داریم که در جایگاهی بالاتر قرار دارد و در آن در خصوص مسائل کلان نظام تصمیم‌گیری و اقدام می‌شود. اما این نکته به ظاهر ساده اما مهم در مورد انتخابات خبرگان رهبری بسیار مورد تذکر بوده است که اعضای مجلس خبرگان از سوی مردم در انتخابی نیابتی و غیرمستقیم نقش مستقیمی در انتخاب رهبری کشور و نظام را دارند. این نشان می‌دهد که اهمیت مجلس خبرگان تا چه حد بالاست و نمایندگان آن تا حد می‌توانند اثرگذار ظاهر شوند. همانطور که پس از رحلت امام خمینی(ره) بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی این مجلس خبرگان رهبری بود که در ۱۴ خرداد سال ۶۸ در جلسه‌ای فوق‌العاده حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای را به طور رسمی و دائمی به رهبری نظام جمهوری اسلامی برگزید. لذا این اهمیت مجلس خبرگان رهبری است که می‌تواند به عنوان نهادی بالادستی امورات مختلف را بررسی و از جایگاه خبرگان ملت نظر دهد. حال اینکه انتخاب فقهایی عالم، جامع، دوراندیش که بتوانند به بهترین شکل مصالح کشور را تشخیص دهند و همواره در هر موضوعی منافع ملی مدنظرشان باشد بسیار پر اهمیت می‌نماید. انتخاباتی که همزمان با انتخابات مجلس دوازدهم در میانه‌های اسفند برگزار خواهد شد. لذا به نظر می‌رسد همچون انتخابات مجلس شورا؛ انتخابات خبرگان نیز در این دوره نسبت به دوره‌های قبل مهم جلوه نماید. در نتیجه نقش مردم و مشارکت آنها در انتخابات نامزدهایی با معیارهای تعریف شده در راستای اعتلای کشور می‌تواند تاثیر به‌سزایی داشته باشد.

ادوار مختلف خبرگان

نگاهی به ادوار مختلف مجلس خبرگان نشان می‌دهد که اشخاص بزرگ و صاحب‌نظری در این مجلس حضور داشته‌اند. از مقام معظم رهبری، آیت‌ا... جوادی آملی، آیت‌ا... فاضل لنکرانی، موسوی خوئینی‌ها، موسوی تبریزی، موسوی اردبیلی، مشکینی و هاشمی رفسنجانی در دوره اول گرفته تا آیت‌ا... مصباح، واعظ طبسی و یزدی در دوره دوم؛ مجتهد شبستری و جنتی در دوره سوم؛ امامی کاشانی، آملی لاریجانی و هاشمی شاهرودی در دوره چهارم و نهایتا دوره پنجم که طی آن حسن روحانی، آیت‌ا... امینی، هاشم‌زاده هریسی، مؤمن، رئیسی و ... حضور داشتند. ادواری که در هرکدام تصمیمات مهمی اتخاذ شده است. اما حال همه به انتظارند تا ببینند چه کسانی به عنوان خبرگان دوره ششم راهی راهی مجلس خبرگان خواهند شد. آنچه مسلم است تحرکات مشخص از سوی برخی جریانات و افراد کلید خورده است. چنانکه گفته می‌شود حسن روحانی با لیست ۱۶ نفره خواهد آمد اما باید در نهایت تحولات پیرامون انتخابات خبرگان چگونه پیش خواهد رفت. البته لازم به ذکر است که نفرات دیگری نیز در ادوار مختلف حاضر بوده‌اند اما در این مقال به چهره‌های بیشتر شناخته شده پرداخته شد.

انتخابات خبرگان فوق‌العاده مهم است

رئیس‌جمهور سابق کشورمان در گفت‌وگویی تفصیلی درباره سه دوره حضور در مجلس خبرگان رهبری، مبنای تفکر امام را انتخابی بودن رهبری نظام با رأی با واسطه از طریق خبرگان منتخب ملت دانست و بر اهمیت پشتوانه آرای مردمی خبرگان در انتخاب رهبری با اختیارات وسیع تاکید کرد. حجت‌الاسلام والمسلمین حسن روحانی گفت: وقتی به فقیه یا مجتهد جامع‌الشرایط توسط خبرگانی که منتخب مردم هستند، رأی داده می‌شود در واقع او هم منتخب مردم می‌شود. وقتی منتخب مردم شد حکمش نافذ می‌شود. مهم است که نفوذ حکم یک فقیه را به رأی ملت می‌دانیم منتهی رأی با واسطه. امام می‌گوید اعضای خبرگان چون توسط مردم انتخاب می‌شوند و آن‌ها رهبر را انتخاب می‌کنند پس رهبر منتخب مردم می‌شود. برخلاف اینکه ممکن است برخی نظر دیگری داشته باشند امام به صراحت این را می‌گوید. قانون اساسی بر همین مبنا است و خبرگان هم بر همین مبنا تشکیل شده است. وی افزود: طبق قانون اساسی اگر یک روز رهبر نباشد با دو سوم آرای اعضای خبرگان رهبر جدید انتخاب می‌شود. مشروعیت و مقبولیت اعضای خبرگان با رأی مردم است. این رأی مردم است که در واقع پشتوانه رهبری قرار می‌گیرد. اگر بخواهیم در دنیا ادعا کنیم که تمام نظام ما انتخابی است و حتی رهبری نظام هم با رأی مردم با واسطه انتخاب می‌شود، پس هرچه خبرگان ما دارای پشتوانه رأی بالاتری باشند، این واقعیت بهتر به اثبات می‌رسد. وقتی آرای مردم کم باشد، خبرگان که پشتوانه ندارد، وقتی پشتوانه ندارد چطور می‌خواهد رهبری انتخاب کند که تلقی شود منتخب ملت است؟ لذا شرکت مردم بسیار مهم است. وی افزود: ممکن است کارکرد خبرگان طوری نباشد که روزانه مردم لمس کنند، اما در مقطعی کاری می‌کند که آن کار ممکن است ۲۰-۳۰ سال یا بیشتر سرنوشت مردم را تعیین کند. جنگ و صلح و بسیج نیروها با رهبری است. مقامات عالی‌رتبه را او تعیین می‌کند. سیاست‌های کلی نظام را او تعیین می‌کند. روحانی ادامه داد: رهبری جایگاه ویژه و منحصربه‌فردی دارد. او فقهای شورای نگهبان و رئیس قوه قضائیه را انتخاب می‌کند. تنفیذ حکم ریاست جمهوری، انتخاب رئیس صداوسیما، انتخاب ائمه جمعه و پشتیبانی حوزه‌ها به عهده اوست. عضو مجلس خبرگان رهبری تصریح کرد: چون آن انتخاب خبرگان یک انتخاب فوق‌العاده و مهم است هرچه روی آن سرمایه‌گذاری کنیم کم است. باید سرمایه‌گذاری بیشتری کنیم. مردم باید احساس کنند نمایندگان آن‌ها رهبر را تعیین می‌کنند. خبرگان است که رهبر را برمی‌گزینند و انتخاب می‌کند. رهبر منتخب آراست. پشتوانه این آراست که او را رهبر می‌کند.

«آرمان ملی» از تلاش آمریکا و کانادا برای فشار بر ایران گزارش می‌دهد؛

تنش‌سازی برای محاصره تهران

اتحاد «تدکروز جمهوریخواه» و «کریس کونز دموکرات» علیه ایران

آرمان ملی- احسان اسقایی: صحنه فشار بر ایران به منظور محاصره تهران در ابعاد بین‌المللی عریان شده است. تحلیل در ارتباط با شرایط آینده کمی دشوار است. ایران از یک سو تلاش کرده به‌گونه‌ای در ارتباط با حوادث منطقه اعلام موضع کند که جز حمایت معنوی از مردم غزه براساس وظایف اخلاقی خود اقدامی دیگری انجام نمی‌دهد. تلاش‌های تهران برای رسیدن به آتش‌بس انسانی در غزه به منظور کاهش تلفات برکسی پوشیده نیست. تهران در سازمان ملل، در سازمان کنفرانس اسلامی در جمع وزرای خارجه کشورهای اسلامی، در قطر و هرجا که تلاشی برای برقراری آتش‌بس وجود داشته، کوشیده نقشی سازنده داشته باشد. ایالات متحده آمریکا نیز بارها اعلام کرده که ردپایی از ایران در طوفان‌الاقصی مشاهده نشده است با این وجود بارها در آمریکا تلاش شده تحرکات علیه پایگاه‌های آمریکایی را به ایران نسبت دهند هرچند هیچ‌گونه مدرکی در این ارتباط از سوی آمریکایی‌ها ارائه داده نشده است.

تلاش برای محاصره ایران توسط کانادا

تلاش‌ها برای انزوای ایران در دو جبهه یکی از سوی کانادایی‌ها و یکی از سوی آمریکایی‌ها سرعت گرفته است. کانادا که ید طولانی در تشکیل گردهمایی‌های ضدایرانی دارد و کشورش به محلی برای تجمع مخالفان ایران و به‌خصوص افرادی که میلیاردها دلار از ایران اختلاس کرده‌اند تبدیل شده تلاش کرد تا در سازمان ملل متحد یک قطعنامه علیه ایران به تصویب برساند. به گزارش انتخاب قطعنامه ضدایرانی حقوق بشری کانادا سه‌شنبه شب به وقت محلی در مجمع عمومی سازمان ملل در حالی با ۷۸ رای به تصویب رسید که ۹۸ عضو از ۱۹۳ عضو سازمان ملل به آن رای منفی و ممتنع دادند. قطعنامه ضدایرانی حقوق بشری کانادا که هر ساله علیه جمهوری اسلامی ایران مطرح می‌شود، در رای‌گیری سه‌شنبه شب به وقت محلی در مجمع عمومی سازمان ملل فقط توانست ۷۸ رای مثبت کسب کند که حتی از سال گذشته نیز کمتر بود و آرای مخالف و ممتنع به آن نیز از سال گذشته (۱۴۰۱) بیشتر بود. زهرا ارشادی، معاون نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل هنگام تصویب این قطعنامه در کمیته سوم مجمع عمومی امسال سازمان ملل، گفت: جمهوری اسلامی ایران قطعنامه مغرضانه و با انگیزه سیاسی را که وضعیت حقوق بشر در کشور ما را هدف قرار می‌دهد، به شدت رد می‌کند.

سناتورها به دنبال بازی‌سازی علیه تهران

سوی دیگر لبه قیچی برای فشار بر ایران، آمریکاست. آن هم به بهانه حمله نیروهای مقاومت در منطقه به پایگاه‌های ایالات متحده آمریکا بعد از آغاز طوفان‌الاقصی. با بالا گرفتن درگیری‌های نظامی در غزه و شرایطی که اسرائیل در آن فرورفت، ایالات متحده آمریکا تمام قد پشت اسرائیل ایستاد به‌طوری‌که از سوخت جنگنده‌ها تا موشک‌های گنبدآهنین تل‌آویو را تامین کرد. به‌طوری‌که مرحله دوم عملیات علیه غزه در شرایطی از سوی اسرائیل آغاز شد که وزیر امور خارجه آمریکا در اتاق جنگ و بهتر است بگوییم کابینه جنگی اسرائیل حضور داشت. از سوی دیگر ایالات متحده آمریکا در طول حدود دو ماه گذشته چند بار قطعنامه‌های شورای امنیت در ارتباط با وقوع آتش‌بس انسانی در غزه را وتو کرده و صراحتا اعلام می‌کند در شرایطی باید به سمت آتش‌بس حرکت کرد دیگر شاهد تکرار حادثه‌ای مانند طوفان‌الاقصی نباشیم. تمام این حمایت‌ها این پالس را به گروه‌های مقاومت از عراق تا سوریه و لبنان و یمن ارسال می‌کند که این آمریکاست که از تجاوزات اسرائیل حمایت می‌کند. از این رو آنها با هر بار اوج گرفتن نبرد علیه غزه خمپاره‌ها و پهپادهای خود را به سراغ پایگاه‌های آمریکایی می‌فرستند به‌طوری‌که حتی در آتش‌بس چند روزه چندان هم خبری در این ارتباط منتشر نشد. هرچند تهران در این ارتباط هم صراحتا اعلام کرده که نقشی در انجام عملیات علیه پایگاه‌های آمریکایی ندارد و سیدحسن نصرا... هم گفته که گروه‌های مقاومت به‌صورت مستقل تصمیم می‌گیرند و این تصمیمات ارتباطی به ایران ندارد اما گروهی از دموکرات‌ها و جمهوریخواهان به دنبال طرحی برای فشار بر ایران به بهانه حملات به پایگاه‌های آمریکا هستند. در خبرها آمده است: سناتورهای آمریکایی تدکروز از حزب جمهوریخواه و کریس کونز از حزب دموکرات، پیش‌نویس قطعنامه‌ای را ارائه کردند که حملاتی را که آنها ادعا می‌کنند از سوی «نیروهای نیابتی به نیروهای آمریکایی در عراق و سوریه» اتفاق می‌افتد را محکوم می‌کند. به گزارش «انتخاب» این قطعنامه همچنین خواستار پاسخ فوری آمریکا به این حملات و جلوگیری از تکرار آن شده است. در ادامه این خبر همچنین آمده این قطعنامه با ذکر بیش از ۱۱۵ حادثه از اواسط اکتبر، بر فوریت پاسخگویی به این حملات و جلوگیری از آن تاکید می‌کند. همچنین این قطعنامه ادعا می‌کند که حمایت جمهوری اسلامی از گروه‌های شبه‌نظامی، از جمله حوثی‌ها در یمن، منجر به اختلال در مسیرهای کشتیرانی جهانی و زنجیره تامین، در سراسر منطقه شده است.

بایدن چه می‌خواهد؟

هرچند در آمریکا تلاش‌ها برای هرگونه کاهش فشار علیه ایران همواره وجود داشته است به‌طوری‌که همین چندی قبل قانونگذاران آمریکایی به‌صورت تلویحی خواستار ممانعت از در اختیار قرارگرفتن دارایی‌های تهران توسط مقامات ایرانی شده بودند و در گذشته نیز طرحی را برای بررسی کاهش تحریم‌های ایران توسط نمایندگان آمریکا در کمیته سیاست خارجی کنگره به تصویب رسانده بودند اما دولت آمریکا در پنلی جدا به مساله ایران می‌نگرد و توافقات قبلی با ایران بر سر آزادی دارایی‌های تهران در کره و عراق و انتقال آن به حسابی در دوحه در راستای نگاه آمریکایی‌ها به ایران بوده است تا بتوانند پرونده هسته‌ای تهران را به مرحله تفاهم نزدیک کنند؛ موردی که ماه‌ها مذاکره نیز در این ارتباط با وساطت کشورهای عربی صورت گرفته بود و آنگونه که مقامات دوحه اعلام کرده بودند قرار بود مشکلات باقی مانده در کارگروه‌های کارشناسی جداگانه مورد مذاکره غیرمستقیم قرار گیرد با این وجود به نظر می‌رسد تحولات در منطقه برگام‌های بعدی برای مذاکره در پرونده هسته‌ای به تعویق افتاده است. هر چند این مورد هم تنها یک احتمال است و بعید نیست مذاکراتی هم در میان باشد که رسانه‌ای نشده است. به نظر می‌رسد بایدن به حل پرونده هسته‌ای تهران می‌اندیشد هرچند نگاه خصمانه آمریکا در پرونده‌های دیگر علیه ایران افزایش یافته است. تمامی این فشارها به خصوص فشارهای اخیر علیه ایران از دل آمریکا نیز به منظور تاثیرگذاری بر مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا در گذشته در کشورهای عربی و مذاکرات آینده با توجه به وضعیت به‌وجود آمده در منطقه بعد از طوفان‌الاقصی است، حال باید دید در آینده چه خواهد شد و بهانه‌های دیگری برای افزایش فشار بر ایران به‌وجود خواهد آمد یا اینکه اصل مساله یعنی بازگشت به حل مشکلات هسته‌ای باقی مانده بین ایران و آژانس در دستور کار طرفین به‌صورت آشکار و پنهان قرار خواهد گرفت.

گزارش

رئیس سازمان برنامه و بودجه:

نگران تورم نباشید

بودجه رد شده در میان مخالفت‌ها تصویب شد

کلیات لایحه بودجه سال آینده در حالی در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید که پیش از این نمایندگان با استناد به اینکه بودجه ارائه شده دارای کسری است و منطبق با اهداف برنامه هفتم توسعه نیست، آن را رد کرده بودند. واقع مطلب اینکه نه به آن رد محکم لایحه بودجه و نه به این تصویب فوری. هر چند روز گذشته نیز در صحن علنی مجلس ۱۰ نماینده در مخالفت با کلیات بودجه سخن گفتند و به پایدار نبودن منابع همسان‌سازی حقوق بازنشستگان اشاره داشتند. مساله افزایش یک درصدی مالیات بر ارزش افزوده نیز مورد انتقاد بسیاری از نمایندگان بود. در این راستا برخی نمایندگان افزایش حقوق بازنشستگان از محل بالا رفتن یک درصدی مالیات بر ارزش افزوده را نوعی برداشتن پول از جیب شاغلان و مردم برای تخصیص به بازنشستگان دانستند. در این فضا اما کلیات این لایحه به تصویب رسید و البته منظور، رئیس سازمان برنامه و بودجه نیز وعده داد که مشکلات بودجه را حل خواهد کرد که این پذیرش خود نوعی اعتراف به وجود مشکلات در لایحه پیشنهادی دولت است. رئیس سازمان برنامه و بودجه در پاسخ به انتقادات مطروحه گفت: حتما هیچ کاری به جز آنچه خداوند متعال انجام می‌دهد، بی‌نقص و عیب نیست؛ بنابراین اگر نمایندگان مجلس به کلیات لایحه رای بدهند، حتما رای به جزئیات آن نیست و در جلسات کمیسیون تلفیق سعی خواهیم کرد که تمام نگرانی‌هایی را که مخالفان کلیات بودجه مطرح کردند برطرف کنیم. داوود منظور در ادامه اظهار کرد: در بحث همسان‌سازی حقوق بازنشستگان نگرانی‌هایی وجود داشت اولا که بودجه دو مرحله‌ای است و قطعا در بخش مصارف که مرحله دوم به مجلس شورای اسلامی آورده می‌شود از نظرات نمایندگان استفاده خواهد شد. در بحث همسان‌سازی حقوق بازنشستگان دولت روش جدید پایداری را پیش‌بینی کرده است. اگر ما برای تامین این منابع انتشار اوراق بدهی پیش‌بینی می‌کردیم یک روش غیرواقعی بود و قطعا منبع پایداری نبود. وی در ادامه خاطر نشان کرد: نکته اول این‌که افزایش یک درصد مالیات بر ارزش افزوده چه میزان رشد تورمی خواهد داشت؟ مطابق قانونی که مجلس شورای اسلامی تصویب کرده حدود ۴۰ درصد اقتصاد از پرداخت این مالیات معاف هستند یعنی بخش کشاورزی مالیات ارزش افزوده نمی‌پردازد و لذا افزایش یک درصدی مالیات بر ارزش افزوده قطعا بر روی همه بخش‌های اقتصادی اثر نمی‌گذارد بلکه بر روی ۶۰ درصد اقتصاد اثر می‌گذارد که اگر بین زنجیره تولید، توزیع و خدمات و پردازش و فرآوری تقسیم کنیم در مجموع این یک درصد افزایش مالیات بر ارزش افزوده حداکثر ۰.۰۶ درصد رشد تورمی ایجاد می‌کند. منظور در ادامه خاطرنشان کرد که با توجه به شرایط تورمی موجود اصلا رقم نگران‌کننده‌ای نیست.

مخالفان چه گفتند؟

نماینده سراب در مجلس شورای اسلامی در مخالفت با لایحه بودجه، با بیان اینکه لایحه اصلاحیه بودجه ۱۴۰۳ خلاف برنامه هفتم است، گفت: با این بودجه ارزش پول ملی کشور افت کرده و باعث ایجاد بحران‌های اجتماعی خواهد شد. یوسف داودی افزایش نرخ مالیات را خلاف شعار سال دانست و اظهارداشت: لایحه بودجه موجب نارضایتی اصناف و تولیدکنندگان شده است. با این مدل اقتصادی بسیاری از کارخانه‌ها تعطیل شده و روز به روز بیکاران در کشور بیشتر و بیشتر خواهند شد. با این بودجه فعلی ارزش پول ملی کشور افت کرده و باعث ایجاد بحران‌های اجتماعی خواهد شد. همچنین محمدحسین فرهنگی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در مخالفت با تصویب کلیات لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور با طرح اینکه از جیب بازنشستگان گرفتن و به خودشان بازگرداندن چه حسنی دارد؟ گفت: مالیات بر ارزش افزوده را از خود بازنشستگان می‌گیریم و بعدا به خودش پس می‌دهیم؛ این اتفاق رخ ندهد، بهتر است. سیدغنی نظری، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس هم بیان داشت: باید برای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان از منابع صندوق‌ها استفاده شود نه اینکه با افزایش مالیات بر ارزش افزوده از جیب شاغل‌ها برداریم و به جیب بازنشستگان بگذاریم.

موافقان چه گفتند؟

مهدی طغیانی در موافقت با کلیات لایحه اصلاحی بودجه سال ۱۴۰۳ اظهارکرد: این دومین بار است که کلیات لایحه بودجه در مجلس شورای اسلامی مورد بررسی قرار می‌گیرد یکی از مهم‌ترین دغدغه نمایندگان بحث همسان‌سازی حقوق بازنشستگان بود که اتفاقا دولت منابع پایداری را برای آن پیش‌بینی کرده است. این منابع دو ویژگی دارد یک اینکه واقعی بوده و دوم این‌که پایدار است. وی گفت: عده‌ای می‌گویند چرا از محل مولدسازی یا درآمدهای نفتی پیش‌بینی نشده است؟ در سال گذشته میزان درآمد حاصل از مولدسازی ۱۰۶ همت پیش‌بینی شده بود اما براساس آمار هشت ماهه تاکنون فقط هفت همت محقق شده است ما نباید برای چنین مصارفی چنین منابع ناپایداری در نظر بگیریم چرا که نتیجه آن کسری بودجه است. کسری بودجه یعنی تورم و تورم یعنی این‌که از همه باید مالیات گرفته شود. سیدمحمد پاک‌مهر نیز در موافقت کلیات لایحه اصلاحی بودجه سال ۱۴۰۳ گفت: لایحه ارائه شده حرکت به سمت اصلاح ساختار نظام بودجه‌ای کشور است که این مطالبه تمام اقتصاددانان است، یعنی حرکت به سمت منابع پایدار و واقعی. دولت در این بودجه منابع را دقیق‌تر دیده است. اگر منابع بودجه واقعی باشد دیگر شاهد کسری بودجه نخواهیم بود.